

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษา

ระบบยุติธรรมชุมชนในประเทศประชาคมอาเซียน:
กรณีศึกษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(Community Justice of Countries in ASEAN Community :

A Study of Lao People's Democratic Republic)

คณะผู้วิจัย

นางสาวนิตยา โพธิ์นอก
นางสาวณัฐกาญจน์ ศุภรัตน์เมธิ

นักวิจัย
นักวิจัย

กันยายน 2560

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาระบบยุติธรรมชุมชนในประเทศประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและความสำคัญของระบบยุติธรรมชุมชน และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบยุติธรรมชุมชนของประเทศลาว วิธีการศึกษาได้ใช้วิธีเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสนทนากลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านยุติธรรมชุมชนของประเทศลาว แล้ววิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า รัฐบาลประเทศลาวเห็นว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวงานโดยใช้รูปแบบการเคลื่อนไหวแบบหุ้นส่วน ภารกิจที่ประเทศลาวเน้นมากที่สุดคือ การป้องกันและควบคุมกับการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ การเคลื่อนไหวในแบบหุ้นส่วนของประเทศลาวส่งเสริมต่อเป้าหมายของงานยุติธรรมชุมชน ได้แก่ การสร้างความปลอดภัย ความพึงพอใจ และยกระดับศักยภาพชุมชน โดยเป็นการจัดตั้งและดำเนินงานแบบค่อยเป็นค่อยไป คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการเคลื่อนไหวงานยุติธรรมชุมชนในประเทศลาวอาจยกระดับการพัฒนาให้มากขึ้นได้ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เน้นการวัดผลเชิงสัมฤทธิ์หรืออย่างความพึงพอใจสาธารณะหรืออัตราอาชญากรรมที่ลดลงมากกว่าการวัดจากจำนวนคดีไกล่เกลี่ยของงานยุติธรรมชุมชน 2) มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การขับเคลื่อนงานยุติธรรมชุมชนกันในชุมชนและระหว่างชุมชนอยู่เสมอ 3) มีการเพิ่มความสำคัญของงานในส่วนของการเยียวยาและการรับคืนผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม สำหรับการศึกษในอนาคตอาจมีการศึกษาเปรียบเทียบระบบยุติธรรมชุมชนในประเทศลาวกับประเทศไทย และระบบยุติธรรมชุมชนประเทศอื่นในอาเซียน

คำสำคัญ : ยุติธรรมชุมชน ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ชุมชน ยุติธรรม ศักยภาพชุมชน

Abstract

A research paper titled “Community Justice of Countries in ASEAN Community: A Study of Lao People’s Democratic Republic” aimed to study the role and significance of community justice in Laos. The objective of the study was to develop knowledge regarding community justice in Laos. The research methodology relied on qualitative method by studying relevant documents and organizing a focus group with Laotian officials involved in community justice affairs. All data were analyzed with content analysis. The results showed that the Laotian government has paid attention to communities’ involvement in community justice through a partnership model. Protective and reconciliatory functions were the most effective aspects of Laotian community justice. By establishing and proceeding with community justice gradually, the partnership model and movement in Laos supports community justice goals of community security, public satisfaction, and community capacity-building. The researchers recommend improving community justice in Laos in three main areas: 1) focusing on outcomes like public satisfaction and crime rate rather than just the number of cases a community justice system can process; 2) continuing community justice tasks and sharing experience among various communities; and 3) increasing the priority of remedy and restoration. Further research should be a comparative study community justice systems in Laos and Thailand including a study of community justice in other countries in the ASEAN community.

Keywords: community justice, restorative justice, community, justice, community’s capacity